

ЗАКОН О ДРУШТВЕНИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА И УДРУЖЕЊИМА ГРАЂАНА

("Службени гласник СРС", бр. 24/82, 39/83, 17/84, 50/84, 45/85 и 12/89)

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

У остваривању уставом зајемчених слобода удруживања, радни људи и грађани слободно и добровољно се удружују и оснивају друштвене организације и удружења грађана у складу са законом.

Члан 2.

Удруживањем радних људи и грађана у друштвене организације и удружења грађана доприноси се даљем развоју друштвено-политичког система, стварању нових садржаја и елемената којима се подстиче изграђивање човека као слободне и стваралачке личности у самоуправном социјалистичком друштву.

Члан 3.

У друштвеним организацијама и удружењима грађана радни људи и грађани, кроз различите облике и садржаје активности, остварују своје интересе и усклађују их са основним циљевима и принципима самоуправног друштвеног система, учествују у остваривању делегатског система и доприносе изградњи заједништва, социјалистичке етике, норми понашања и самоуправних односа друштва у целини и врше одређене друштвене послове.

Члан 4.

У друштвене организације и удружења грађана радни људи и грађани се удружују у циљу развијања личних склоности и стваралаштва у друштвеним хуманитарним, социјалним, привредним, техничким, научним, културним, образовно-васпитним, спортским и другим активностима, које се остварују у организацијама удруженог рада, месним заједницама и друштвено-политичким заједницама.

Члан 5.

Друштвену организацију и удружење грађана могу да оснују радни људи и грађани.

Изузетно од става 1. овог члана друштвену организацију могу да оснују и радни људи и грађани организовани у самоуправне организације и заједнице, друштвено-политичке и друге друштвене организације, као и у друштвено-политичке заједнице. На овако основане друштвене организације сходно се примењују одредбе овог закона.

Члан 6.

Радни људи и грађани под једнаким условима, утврђеним статутом, могу постати чланови друштвене организације, односно удружења грађана.

Члан 7.

Друштвена организација и удружење грађана самостални су у остваривању својих циљева и задатака који су утврђени њиховим статутом.

Члан 8.

Друштвена организација и удружење грађана може да врши само оне активности којима се остварују циљеви и задаци утврђени њиховим статутом.

Члан 9.

Ако се удруживањем радних људи и грађана остварују такви циљеви и задаци којима се доприноси остваривању општих или ширих друштвених интереса, односно циљеви и задаци од значаја за развој самоуправних односа у друштву и остваривање друштвено-политичког система, у том случају оснива се друштвена организација.

Друштвеним договором могу се ближе разрадити мерила од којих треба полазити при утврђивању постојања обележја друштвене организације у смислу одредбе става 1. овог члана. У закључивању овог договора учествују Извршно веће Скупштине Социјалистичке Републике Србије, Републичка конференција Социјалистичког савеза радног народа и заинтересоване друштвено-политичке организације.

Члан 10.

Друштвена организација и савез друштвених организација су друштвена правна лица.

Удружење грађана и савез удружења грађана су грађанска правна лица.

Својство правног лица друштвена организација, односно удружење грађана и њихови савези, стичу даном уписа у регистар.

Члан 11.

Друштвеном организацијом, односно удружењем грађана управљају радни људи и грађани - чланови, одлучивањем на зборовима и другим облицима личног изјашњавања и путем делегата у органима тих организација и удружења.

Управљање друштвеном организацијом и удружењем грађана мора бити утврђено тако да радни људи и грађани што непосредније остварују своја права и интересе и да врше контролу над радом органа у тој организацији.

Члан 12.

Орган управљања у друштвеној организацији, односно одговарајући орган у удружењу грађана бира се на делегатским основама и има права, дужности и одговорности утврђене статутом или другим актом о оснивању организације, односно удружења.

Мандат чланова органа у друштвеној организацији и удружењу грађана и начин њиховог избора утврђује се статутом.

Члан 13.

Организација, састав и начин рада колективних органа у друштвеној организацији и удружењу грађана уређују се тако да се обезбеђују колективни рад, одлучивање и одговорност и равноправност чланова тих органа у остваривању њихових права, дужности и одговорности.

Члан 14.

Ради што потпунијег остваривања циљева и задатака и непосреднијег остваривања својих права и обавеза, радни људи и грађани могу, у оквиру друштвене организације, односно удружења грађана, да организују подружнице, активе, клубове, секције и друге облике унутрашње организације, као и делове тих организација и удружења.

Статутом друштвене организације, односно удружења грађана може се предвидети да поједини делови организације, односно удружења, организовани у смислу става 1. овог члана, имају својство правног лица, ако у њима чланови остварују одређена права, обавезе и одговорности и располажу средствима.

Члан 15.

Друштвена организација и удружења грађана могу да стичу и користе средства и њима располажу за извршење послова којима се остварују циљеви и задаци који су утврђени статутом организације, односно удружења.

Члан 16.

Друштвена организација може, ради остваривања својих циљева утврђених статутом, да оснује радну организацију.

Друштвена организација може, ако посебним законом није друкчије одређено, привредну и другу друштвену делатност да обавља непосредно, у случају кад не постоје услови за оснивање радне организације због мањег обима или привременог карактера.

Друштвена организација може, кад је то предвиђено њеним статутом, непосредно да обавља привредну и другу друштвену делатност само ради остваривања својих циљева, под условима утврђеним законом.

Удружење грађана може непосредно да обавља одређену привредну и другу друштвену делатност само у случајевима и под условима утврђеним посебним законом.

Члан 17.

Друштвена организација и удружење грађана у остваривању својих циљева и задатака остварује сарадњу са друштвено-политичким организацијама и са органима друштвено-политичких заједница.

У остваривању својих циљева и задатака друштвена организација и удружење грађана остварују сарадњу и са организацијама удруженог рада и другим самоуправним организацијама и заједницама и могу самоуправним споразумима, односно уговорима о тој сарадњи на трајнијој основи да уређују међусобне односе.

Члан 18.

Ако се на основу посебног закона или одлуком скупштине друштвено-политичке заједнице донете на основу закона, повери друштвеној организацији или удружењу грађана да својим актима уређује одређене односе од ширег интереса или да решава у појединачним стварима и одређеним правима и обавезама или да врши друга јавна овлашћења, друштвена организација, односно удружење грађана су дужни да своју унутрашњу организацију уреде тако да могу у потпуности да обављају послове у складу са датим овлашћењима.

Члан 19.

Друштвена организација, односно удружење грађана могу се удруживати у савезе друштвених организација и савезе удружења грађана.

Савези друштвених организација и савези удружења грађана образују се самоуправним споразумом који закључују организације и удружења на начин утврђен њиховим статутима.

Одредбе овог закона о друштвеним организацијама и удружењима грађана сходно се примењују на савезе друштвених организација и савезе удружења грађана, ако законом није друкчије одређено.

Члан 20.

Органи друштвене организације, односно удружења грађана су дужни да обезбеде редовно и благовремено обавештавање чланова организације и удружења о свим значајнијим питањима остваривања циљева и задатака, која су од интереса за остваривање права чланова и одлучивање.

Начин и рокови обавештавања, питања о којима се чланови обавештавају и органи одговорни за обавештавање уређују се статутом и другим општим актима друштвене организације, односно удружења грађана.

Члан 21.

Друштвене организације и удружења грађана имају статуте, а могу имати и друге опште акте којима се уређују питања унутрашње организације рада и међусобни односи чланова организације, односно удружења.

Статут друштвене организације, односно удружења грађана садржи одредбе о: називу, седишту и подручју на коме остварује активност организација, односно удружење; циљевима и садржају активности и послова; облицима и начину организовања; чланству у организацији, односно удружењу и њиховим правима, обавезама и одговорностима; органима у организацији, односно удружењу и њиховим правима, дужностима и одговорностима; начину избора органа и трајању мандата чланова органа и носилаца функција у организацији, односно удружењу; заступању и представљању друштвене организације, односно удружења, питањима о којима се чланови лично изјашњавају и начин тог изјашњавања, обавештавању чланова; вршењу надзора над радом органа; доношењу програма активности; средствима организације, односно удружења; остваривању општенородне одбране и друштвене самозаштите; начину доношења одлуке о престанку друштвене организације, односно удружења; начину располагања средствима организације, односно удружења у случају њеног престанка; удруживању у савезе организација, односно удружења; начину остваривања јавности рада; начину доношења измена и допуна статута и доношењу других општих аката организације, односно удружења, као и друге одредбе од значаја за остваривање активности и међусобне односе чланова организације, односно удружења.

Статут друштвене организације, односно удружења доносе чланови личним изјашњавањем.

Одредбе става 2. овог члана сходно се примењују у погледу садржине самоуправног споразума о оснивању савеза друштвених организација, односно савеза удружења грађана.

Савез друштвених организација, односно савез удружења грађана може имати статут ако је то предвиђено самоуправним споразумом о удруживању у савез.

Члан 22.

Рад друштвене организације и удружења грађана је јаван.

Органи друштвене организације и удружења грађана су дужни да обезбеде такав начин рада који ће да омогући увид у остваривање циљева организације, односно удружења и њихову активност и коришћење средстава.

Члан 23.

Друштвена организација и удружење грађана и њихови савези обавезно се уписују у регистар.

У регистар се уписују и делови друштвене организације и удружења грађана за које је статутом предвиђено да имају својство правног лица.

Подаци уписани у регистар су јавни.

Регистар друштвених организација и удружења грађана као и њихових савеза, води орган управе надлежан за унутрашње послове општине на чијој се територији налази седиште организације, односно удружења, односно савеза.

Члан 24.

Друштвена организација, односно удружење грађана и њихови савези могу да се учлањују у сродне међународне организације и удружења, ако је то предвиђено статутом друштвене организације, односно удружења грађана и ако се то не противи интересима земље.

Друштвена организација, односно удружење грађана су дужни да учлањивање у међународну организацију и удружење пријаве органу управе код кога су регистровани одмах, а најдоцније у року од 15 дана, ради уписа у регистар.

Члан 25.

Надзор над законитошћу рада друштвених организација, односно удружења грађана врше органи управе који воде регистар друштвених организација, односно удружења грађана.

Члан 26.

На друштвене организације, удружења грађана и њихове савезе чији је рад уређен посебним законима, примењују се одредбе овог закона у питањима која нису уређена тим законима.

II. НАЧИН ОСНИВАЊА ДРУШТВЕНЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ И УДРУЖЕЊА ГРАЂАНА

1. Заједничке одредбе

Члан 27.

Друштвену организацију, односно удружење грађана може да оснује најмање 10 радних људи и грађана.

Кад друштвену организацију оснивају непунoletна лица у њеном оснивању учествује и Савез социјалистичке омладине или самоуправна организација и заједница.

Радни људи и грађани организовани у самоуправне организације и заједнице, друштвено-политичке и друге друштвене организације, као и у друштвено-политичке заједнице оснивају

друштвену организацију сагласно свом статуту, односно другом општем акту и сходном применом одредаба овог закона о начину оснивања друштвене организације.

Члан 28.

Оснивачи друштвених организација и удружења грађана не могу бити лица према којима је изречена мера безбедности забране јавног иступања, ни лица осуђена за кривична дела или на одређене казне које имају за правну последицу осуду забране учествовања у оснивању организација, односно удружења, док та мера односно последица траје.

Члан 29.

Не може да се оснује, односно забраниће се рад друштвене организације, односно удружења грађана, ако се слобода удруживања користи ради:

- рушења основа социјалистичког самоуправног демократског уређења утврђеног уставом,
- угрожавања независности земље,
- кршења уставом зајемчених слобода и права човека и грађанина,
- угрожавања мира и равноправне међународне сарадње,
- вршења притиска на грађане у погледу њиховог националног опредељења,
- распиривања националне, расне и верске мржње или нетрпељивости,
- подстицања вршења кривичних дела, или
- ако се слобода удруживања користи на начин којим се вређа јавни морал.

Рад друштвене организације, односно удружења грађана забраниће се ако се организација, односно удружење учлани у међународну организацију или удружење у чијем је раду обухваћена нека од делатности из става 1. овог члана или ако са таквим организацијама, односно удружењима сарађује.

Члан 30.

Друштвена организација, односно удружење грађана оснива се на оснивачкој скупштини.

На оснивачкој скупштини оснивачи доносе одлуку о оснивању и статут друштвене организације, односно удружења грађана.

Члан 31.

Одлука о оснивању друштвене организације, односно удружења грађана садржи:

- имена оснивача, а ако у оснивању учествују и радни људи и грађани преко својих самоуправних организација и заједница и назив тих организација, односно заједница,
- назив друштвене организације, односно удружења грађана,
- основне циљеве удруживања,

- седиште друштвене организације, односно удружења грађана,

- име лица које ће вршити послове који се односе на упис друштвене организације, односно удружења грађана у регистар.

2. Регистрација друштвених организација и удружења грађана

Члан 32.

Захтев за упис у регистар друштвене организације, односно удружења грађана подноси оснивач. Оснивач је дужан да захтев за упис друштвене организације, односно удружења грађана поднесе у року од 15 дана од дана доношења одлуке о оснивању друштвене организације, односно удружења грађана.

Уз захтев за упис у регистар друштвене организације, односно удружења грађана подноси се одлука о оснивању, записник са седнице оснивачке скупштине, статут у два примерка.

У поступку регистрације друштвене организације, надлежан орган за вођење регистра може затражити мишљење Социјалистичког савеза радног народа Србије о томе да ли такав облик удруживања радних људи и грађана има обележја друштвене организације у смислу одредаба члана 9. овог закона.

Члан 33.

У регистар се уписује оснивање и престанак рада друштвене организације, односно удружења грађана и подаци који се односе на: назив и седиште организације, односно удружења; циљеве и задатке удружења; организацију и органе у организацији, односно удружењу и лице овлашћено за заступање организације, односно удружења.

Све промене из става 1. овог члана уписују се у регистар.

Извршно веће Скупштине Социјалистичке Републике Србије, доноси прописе којима се ближе уређује вођење, садржина регистра, начин уписа и исправе које се прилажу уз захтев за упис у регистар.

Члан 34.

Надлежни орган за вођење регистра дужан је да у року од 30 дана од дана подношења захтева за упис одлучи о упису у регистар.

Ако орган из става 1. овог члана нађе да статут друштвене организације, односно удружења грађана није у складу са законом, упозориће на то подносиоца захтева и одредити му рок у којем је дужан да усклади статут са законом. Тај рок не може бити краћи од 15 дана нити дужи од три месеца.

Ако орган из става 1. овог члана нађе да друштвена организација, односно удружење грађана није основано у складу са законом, а у року из става 2. овог члана није поступљено по његовим примедбама донеће решење о одбијању захтева за упис у регистар.

Члан 35.

Друштвена организација, односно удружење грађана може почети са радом даном уписа у регистар.

О упису у регистар надлежни орган за вођење регистра доноси решење.

Решење о упису у регистар садржи: датум уписа и редни број регистра под којим је упис извршен, назив друштвене организације, односно удружења грађана, основни садржај послова и активности, седиште и подручје на коме делује.

Решење о упису у регистар друштвене организације, односно удружења грађана које је основано супротно одредбама овог закона ништаво је.

Члан 36.

Друштвена организација, односно удружење грађана, које врши измену или допуну статута, односно друге промене из члана 33. овог закона, дужно је да у року од 30 дана од дана извршене промене, поднесе захтев за упис промене у регистар. Уз захтев се подноси и одлука о изменама и допунама статута, записник о прихватању одлуке и други подаци.

III. СРЕДСТВА ДРУШТВЕНИХ ОРГАНИЗАЦИЈА И УДРУЖЕЊА ГРАЂАНА

Члан 37.

Друштвена организација може стицати средства, односно одређена права на средства и тим средствима, као друштвеним, користи се за остваривање својих циљева утврђених статутом и њима располаже сагласно статуту и закону.

Члан 38.

За остваривање својих циљева друштвене организације могу стицати ствари, новчана средства и материјална права.

Средства из става 1. овог члана друштвене организације стичу из доприноса својих чланова и из других извора на основу самоуправног споразума, уговора или другог правног посла, као и на основу одлуке државног органа или по сили закона.

Друштвене организације могу, у складу са законом стицати средства и непосредним обављањем привредне и друге друштвене делатности.

Члан 39.

У погледу средстава, која је доприносила или по другом основу остварила, друштвена организација и њени чланови своја права, обавезе и одговорности остварују у складу са:

- овим законом, као и другим законима којима су, у погледу друштвених средстава, уређена права и обавезе друштвених организација, односно друштвених правних лица, и
- општим актима друштвене организације, самоуправним споразумима и друштвеним договорима које је та организација закључила или им је приступила.

Члан 40.

Чланови друштвене организације и њени органи користе средства у складу са њиховом природом и наменом и са функцијама и задацима друштвене организације, сагласно општим актима те организације.

Члан 41.

Општим актом друштвене организације уређују се: начин утврђивања намене средстава; права, обавезе и одговорности чланова организације и органа у погледу одлучивања о коришћењу

средстава; обавезе и одговорности чланова друштвене организације и њених органа у погледу целисходног коришћења средстава, савесног руковања и брижљивог чувања средстава; одговорности органа у организацији у погледу одлучивања о коришћењу средстава; овлашћења појединих органа и начин доношења одлуке у погледу прибављања и располагања средствима, као и друга питања одређена законом.

Члан 42.

У управљању средствима чланови друштвене организације и њени органи предузимају мере за друштвено и економски целисходно коришћење средстава, за спречавање и отклањање незаконитости и других друштвено негативних појава у коришћењу и располагању средствима.

Члан 43.

Општим актом друштвене организације, у складу са статутом, утврђују се овлашћења појединих органа у друштвеној организацији и одређују границе тих овлашћења у погледу располагања средствима у правном промету.

Члан 44.

Кад одређена средства којима управљају чланови друштвене организације користи радна заједница, самоуправним споразумом којим се уређују односи између друштвене организације и радне заједнице, у складу са статутом друштвене организације, утврђују се права, обавезе и одговорности радника у радној заједници у погледу коришћења и располагања тим средствима.

Члан 45.

Друштвена организација може статутом предвидети случајеве и услове под којима се поједине ствари могу дати члану те организације на коришћење, ако је то неопходно ради остваривања њених циљева.

Члан 46.

Друштвена организација може, под условима и на начин утврђен општим актом, давати награде, из средстава одређених за те намене, својим члановима и другим лицима за њихов допринос у остваривању циљева друштвене организације.

Изузетно, када је то неопходно за остваривање циљева друштвене организације, статутом се може предвидети да се из дела доприноса чланова друштвене организације, издвајају средства за давање одређених погодности члановима те организације.

Члан 47.

Друштвена организација може ствар коју привремено не користи дати на привремено коришћење другом правном лицу, грађанском правном лицу или грађанину.

Зависно од природе ствари, општим актом друштвене организације утврђује се време до ког се ствар може дати на привремено коришћење, начин њеног коришћења и други услови под којима се ова даје на привремено коришћење.

Члан 48.

Друштвена организација покретну ствар може продати грађанском правном лицу или грађанину путем јавног надметања. Ако се та ствар не може продати путем јавног надметања, она се може отуђити из друштвене својине непосредном погодбом.

Друштвена организација може непокретности пренети на друго друштвено правно лице или отуђити из друштвене својине у складу са посебним прописима.

Одредба става 1. овог члана у погледу јавног надметања не односи се на ствари које друштвена организација из члана 16. овог закона ставља у правни промет у оквиру непосредног обављања привредне и друге друштвене делатности.

Члан 49.

Органи у друштвеној организацији дужни су да, на начин и у роковима утврђеним самоуправним општим актом друштвене организације, обавештавају своје чланове о прибављању, коришћењу и располагању средствима у организацији.

Рокови из става 1. овог члана не могу бити дужи од једне године.

Члан 50.

Чланови друштвене организације остварују контролу прибављања, коришћења и располагања средствима у организацији на начин утврђен статутом и другим општим актима друштвене организације.

Органи друштвене организације дужни су да члану организација који им се обрати омогуће увид у коришћење и располагање средствима, на начин утврђен општим актом друштвене организације.

Члан 51.

Друштвене организације воде књиговодство и врше обрачунавање амортизације, отпис вредности средстава и ревалоризацију средстава, у складу са посебним законом.

Члан 52.

Кад друштвена организација престане са радом, средства која остану после подмирења обавеза те организације преносе се на друштвено правно лице одређено статутом друштвене организације.

Члан 53.

Удружења грађана, као грађанска правна лица, стичу у својину средства од чланарине, поклона и на други начин утврђен законом.

Члан 54.

У случају престанка удружења грађана са његовом имовином поступа се у складу са статутом тог удружења.

IV. ОБАВЉАЊЕ ПРИВРЕДНЕ И ДРУГЕ ДРУШТВЕНЕ ДЕЛАТНОСТИ У ДРУШТВЕНИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА

Члан 55.

Самоуправним споразумом могу се ближе разрадити мерила за утврђивање услова у смислу одредбе члана 16. став 2. овог закона. У закључивању овог споразума учествује Привредна комора Србије, самоуправне интересне заједнице у области друштвених делатности и заинтересоване друштвене организације, које су образоване на нивоу Републике.

Члан 56.

Регионална привредна комора, односно Привредна комора Београда, на чијем се подручју налази друштвена организација, даје мишљење о томе да ли су испуњени услови за непосредно обављање привредне делатности у смислу одредбе члана 16. став 2. овог закона, а за обављање одређене друштвене делатности мишљење даје одговарајућа самоуправна интересна заједница.

Члан 57.

Општински орган управе, надлежан за послове привреде, односно одговарајуће друштвене делатности, по претходно прибављеном мишљењу привредне коморе и самоуправне интересне заједнице из члана 56. овог закона, утврђује да ли су испуњени услови за непосредно обављање привредне и друге друштвене делатности од стране одређених друштвених организација у смислу члана 16. овог закона.

Члан 58.

За непосредно обављање привредне и друге друштвене делатности у друштвеној организацији, морају бити испуњени услови који су прописани за обављање такве делатности у организацијама удруженог рада, ако законом није друкчије одређено.

Друштвена организација не може да отпочне обављање привредне, односно друге друштвене делатности, нити да мења услове њеног обављања ако надлежни орган није донео решење да су испуњени услови у погледу техничке опремљености и заштите на раду, као и други прописани услови.

Члан 59.

У судски регистар уписује се привредна, односно друга друштвена делатност коју непосредно обавља друштвена организација, као и други подаци који су од значаја за правни промет у обављању те делатности.

Друштвена организација непосредно може обављати само оне делатности које су уписане у судски регистар.

Члан 60.

Привредна, односно друга друштвена делатност у друштвеној организацији може се непосредно обављати радом самих чланова организације, као и радом радника који су засновали радни однос у тој организацији.

Радници који обављају привредну или другу друштвену делатност у друштвеним организацијама, образују једну или више радних заједница и имају положај радника радне заједнице која обавља послове за више основних организација у саставу радне организације.

Члан 61.

Кад се у друштвеној организацији непосредно обавља привредна или друга друштвена делатност радом радника који су засновали радни однос у тој организацији, самоуправним споразумом између друштвене организације и радне заједнице уређују се нарочито: привредне, односно друге делатности које ће радна заједница вршити; овлашћење радне заједнице у погледу управљања пословима и коришћења средстава у вези са вршењем тих послова; основи и мерила стицања дохотка радне заједнице; основни услови у погледу структуре радних места и квалификационе структуре кадрова радне заједнице; програмирање рада у обављању делатности у вези остваривања циљева друштвене организације; извештавање органа у

друштвеној организацији о остваривању задатака у вршењу делатности; одговорност радне заједнице за вршење делатности; начин решавања међусобних спорова; начин остваривања координације у раду између органа друштвене организације и радне заједнице.

Члан 62.

У обављању привредне, односно друге друштвене делатности, друштвена организација може да остварује сарадњу са радним организацијама и другим самоуправним организацијама и заједницама и да у остваривању те сарадње самоуправним споразумима и уговорима уређује међусобне односе.

Члан 63.

Статутом друштвене организације одређује се инокосни орган, односно председник колегијалног органа у друштвеној организацији или радник са посебним овлашћењима и одговорностима у радној заједници, који ће заступати друштвену организацију у обављању привредних, односно других друштвених делатности.

Овлашћења заступника, из става 1. овог члана, односно ограничења његових овлашћења, уписују се у судски регистар.

Члан 64.

Средства остварена обављањем привредне, односно друге друштвене делатности, друштвене организације посебно исказују у финансијском плану и завршном рачуну.

V. ПРЕСТАНАК ДРУШТВЕНЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ И УДРУЖЕЊА ГРАЂАНА

Члан 65.

Друштвена организација и удружење грађана престаје:

1. одлуком друштвене организације, односно удружења грађана;
2. ако се број чланова друштвене организације, односно удружења грађана смањи испод броја одређеног за оснивање организације, односно удружења;
3. ако је друштвеној организацији, односно удружењу грађана забрањен рад из разлога утврђених у члану 29. овог закона;
4. ако се утврди да је друштвена организација, односно удружење грађана престало са радом.

Околности из тачке 4. став 1. овог члана утврђује орган надлежан за регистрацију, на предлог друштвено-политичке организације или органа управе.

Орган надлежан за регистрацију утврђује и околности из тачке 2. став 1. овог члана.

Члан 66.

У случају престанка друштвене организације, односно удружења грађана по основу члана 65. став 1. тач. 1, 2. и 3. овог закона, лице које је заступало друштвену организацију, односно удружење грађана, дужно је да у року од 15 дана извести о томе надлежни орган ради брисања друштвене организације, односно удружења грађана из регистра.

Члан 67.

Решење о забрани рада друштвене организације, односно удружења грађана по одредбама члана 29. овог закона, доноси орган надлежан за регистрацију.

Жалба против решења из става 1. овог члана, не одлаже извршење, а друштвена организација, односно удружење грађана, дужно је да обустави рад даном достављања првостепеног решења.

Ако друштвена организација непосредно обавља привредну или другу друштвену делатност, примерак првостепеног решења о забрани рада, истовремено доставља се суду код кога је уписано обављање те делатности.

Члан 68.

Друштвена организација, односно удружење грађана брисаће се из регистра ако су наступиле околности из члана 65. овог закона, као и у случајевима кад се судском одлуком утврди ништавост уписа оснивања друштвене организације, односно удружења грађана.

Ако је друштвена организација непосредно обављала и привредну или другу друштвену делатност, о брисању те организације из регистра, истовремено се обавештава и суд код кога је уписано обављање те делатности.

VI. УДРУЖЕЊА СТРАНАЦА

Члан 69.

Странци који бораве у Социјалистичкој Републици Србији оснивају удружења под условима и на начин утврђен савезним прописима.

Одобрење за оснивање удружења странаца чије ће се деловање обављати на целој територији Социјалистичке Републике Србије или на територији Социјалистичке Републике Србије ван територија социјалистичких аутономних покрајина, или на територији Социјалистичке Републике Србије ван територија социјалистичких аутономних покрајина и на територији једне од социјалистичких аутономних покрајина, даје Републички секретаријат за унутрашње послове.

Члан 70.

Против решења о одбијању захтева за издавање одобрења за оснивање удружења странаца, односно решења којим се забрањује рад удружења странаца, може се изјавити жалба Извршном већу Скупштине Социјалистичке Републике Србије.

Против решења о одбијању жалбе из става 1. овог члана не може се водити управни спор.

Члан 71.

Удружење странаца уписује се у регистар удружења странаца.

Регистар удружења странаца води републички, односно покрајински орган управе који је издао одобрење за оснивање удружења странаца.

Покрајински орган управе који води регистар удружења странаца дужан је да о извршеном упису у регистар удружења странаца обавести Републички секретаријат за унутрашње послове.

Овлашћује се републички секретар за унутрашње послове да, по прибављеном мишљењу покрајинског секретара за унутрашње послове, пропише начин вођења и обрасце регистра удружења странаца.

VII. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 72.

Новчаном казном до 50.000 нових динара, казниће се за привредни преступ друштвена организација ако непосредно обавља привредну или другу друштвену делатност када обављање те делатности није непосредно повезано са остваривањем циљева те организације утврђених статутом (члан 16. став 3).

За привредни преступ из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у друштвеној организацији новчаном казном до 5.000 нових динара.

Члан 73.

Новчаном казном до 900.000.000.000 динара, казниће се за прекршај удружење грађана ако обавља привредну или другу друштвену делатност противно одредби члана 16. став 4. овог закона.

Члан 74.

Новчаном казном до 9.000 нових динара, казниће се за прекршај друштвена организација, односно удружење грађана:

1. ако у року од 15 дана од дана учлањивања у међународну организацију или удружење не поднесе пријаву надлежном органу управе ради уписа у регистар (члан 24. став 2);
2. ако у року од 30 дана од дана извршене промене не поднесе захтев за упис извршених промена (члан 36).

За прекршај из става 1. овог члана, новчаном казном до 900 нових динара казниће се и одговорно лице у друштвеној организацији, односно удружењу грађана.

Члан 75.

Новчаном казном до 30.000 нових динара, казниће се за привредни преступ друштвена организација ако отпочне обављање привредне или друге друштвене делатности или измени услове обављања делатности пре него што надлежни орган донесе решење да су испуњени услови у погледу техничке опремљености, заштите на раду или други прописани услови (члан 58. став 2).

За привредни преступ из става 1. овог члана, казниће се и одговорно лице у друштвеној организацији новчаном казном до 3.000 нових динара.

Члан 76.

Новчаном казном од 3.000 нових динара, казниће се за прекршај друштвена организација:

1. ако ствар даје члану друштвене организације на трајно или привремено коришћење ван случајева и услова предвиђених статутом организације (члан 45);
2. ако даје награде противно одредби члана 46. овог закона.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у друштвеној организацији новчаном казном до 500 нових динара.

Члан 77.

Новчаном казном до 3.000 нових динара казниће се за прекршај друштвена организација ако у обављању привредне, односно друге друштвене делатности не упише у судски регистар овлашћења свог заступника или ограничења његових овлашћења (члан 63. став 2).

Члан 78.

Новчаном казном до 900 нових динара, казниће се за прекршај:

1. лице које врши активности друштвене организације, односно удружења грађана пре њиховог уписа у регистар (члан 35. став 1);
2. лице које је заступало друштвену организацију односно удружење грађана ако о престанку рада друштвене организације, односно удружења грађана не извести надлежни орган у року од 15 дана (члан 66).

Ако је услед прекршаја из става 1. овог члана, дошло до угрожавања јавног реда и мира или безбедности учинилац ће се казнити казном затвора до два месеца.

VIII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 79.

Друштвене организације и удружења грађана, основани по досадашњим прописима, настављају рад по тим прописима, и дужни су да своје статуте и друга општа акта ускладе са одредбама овог закона, најдоцније до 31. децембра 1984. године.

Друштвене организације које су основане сагласно чл. 5. став 2. и 27. став 3. овог закона дужне су да своје статуте и друга општа акта усагласе са одредбама овог закона најдоцније до 3. маја 1985. године.

Члан 80.

Постојећи савези и други облици удружења друштвених организација и удружења грађана, у поступку усклађивања својих општих аката са одредбама овог закона, уредиће и питања која се односе на права и обавезе чланова у погледу средстава којима располаже савез или други облик удруживања.

Члан 81.

Одредбе члана 1, чл. 6, 10, 15, члана 19. став 1, члана 22. став 1, члана 23. ст. 1. и 3, чл. 24, 28. и 29, члана 35. став 1, чл. 37, 65. став 1. тачка 3, чл. 69, 70, 71, члана 74. став 1. тачка 1. и став 2. овог закона примењују се на основу члана 300. став 1. тачка 2. Устава Социјалистичке Републике Србије јединствено на целој територији Републике.

Члан 82.

Ступањем на снагу овог закона престаје да важи Закон о удружењима грађана ("Службени гласник СРС", бр. 53/72 и 30/77).

Члан 83.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Социјалистичке Републике Србије".

НАПОМЕНА:

Видети: Закон о валоризовању новчаних казни за прекршаје из републичких закона, "Службени гласник РС", бр. 53/93. и 67/93; Закон о изменама закона којима су одређене новчане казне за привредне преступе и прекршаје, "Службени гласник РС", бр. 48/94.